

Landslæknin:

Skráseting tryggjar móti misnýtslu

Socialurinn hefur eisini vent sær til Hogni Debes Joensen, landslæknar, sum hefur til uppgávu m.a. at hava eftirlit við tí heilivági, ið verður skrásettur sum serliga vandamikil evni.

Uppgávan hansara er eisini at hava eftirlit við apoteksdeildunum í Klaksvík, Havn og á Tvøroyri.

Hogni Debes Joensen sigur, at til at tryggja, at heilivágur og onnur vandamikil evni verða útflyggjað á rættan hátt á apotekinum í Føroyum, verður eitt ávist eftirlit gjørt.

Her verður morfika skrásett í eina bók, sum kallast morfínabók, sum landslæknin fær avrit av hvønn mánaða.

Umframt morfínabók eru eisini aðrar skrásetingar, eitt nú sprittbók og eiturbók.

Hetta verður gjørt eftir ávisum reglum, sum eisini

Hogni Debes Joensen: — Tað er ikki stórvægis misbrúk av narkotiskum evnum í Føroyum

verða nýttar í Danmark, tó at Apoteksverk Føroya ikki hoyrir undir hesa reglugerð.

Av tí at so nógv sløg av nýggjum tablettum eru komin til seinastu árin, so er reglugerðin ikki í øllum forum nútíðarhóskandi, sigur Hogni Debes Joensen og skoytir upp, at ein ráðleggingarnevnd fyrri Apoteksverk Føroya í lötuni er í ferð við at endurskoða lógargrundarlagið, so hon verður gjørt meira hóskandi.

Hvørji evni verða skrásett í t.d. morfínabókini?

— Í morfínabókina verða upplýsingar um evni, sum læknar hava skrivað út. Talan er um narkotisk evni til sjúklingar við nógvum pinu, eitt nú ringir giktisjúklingar og fólk, sum fáa hesi evni eftir skurðviðgerð.

Hetta er evni sum Ketogan, Pedidin, Morfin og onnur narkotisk evni.

— Eg fái avrit av morfínabókini eina ferð um mánaðin, og hetta er gjørt fyrri at kanna, hvussu nógv verður skrivað út til einstaklingar og hvussu ofta.

Um eg haldi, at onkur fær ov nógv av slíkum tablettum, so seti eg meg í

samband við tann læknar, sum hefur útskrivað ávising til at vita um støðuna hjá sjúklinginum. Sum oftast er einki óvanligt í hesum, og tað hendir sjáldan, at fólk misbrúka hesi evni.

Skrásetingin av narkotiskum evnum verður eisini gjørt fyrri at fyrirbyggja tablettmisnýtslu.

Um ein persónur vil hava narkotisk evni, so kann tað henda, at hann fer til fleiri læknar at biða um ávising ella resept, og hetta kunnu læknar sínámillum ikki vita. Tí er tað gagnligt, at ein stovnur tekur sær av eftirlitinum við morfínabókini.

Hogni Debes Joensen hefur eisini til uppgávu at hava eftirlit við apoteksdeildunum í Føroyum. Her verður farið kring oyggjarnar eina ferð árliga at kanna umstøðurnar, har heilivágur og annað verður framleitt, eins og umhvørvið har útflyggjan er, verður kannað. Royndir verða eisini tiknar av vørgoymsluni, og vektir, sum verða nýttar, skulu kannast, at vita um tær visa rættu ávisu mongd.

Viðvíkjandi øðrum skrá-

setingum, eitt nú sprittbók og eiturbók, so hefur Gjaldstovan eftirlit við tí sum verður innført í landið, og landslæknin skal kanna, um eftirlitið fer fram nógv ofta.

Eru tablettmisbrúkarar í Føroyum?

— Eftir tí vit hava skrásett, so er nýtslan av slíkum evnum í Føroyum ógvuliga lítil.

Eg eri bert vitandi um tveir persónar í 1982, sum hava verið bundnir til narkotisk evni, á ein slíkan hátt, at teir kundu kallast misbrúkarar. Hesir vóru báðir útlendingar, sum vitjaðu í Føroyum stutt tíðarskeið. Annar persónurin var fyrrverandi narkomanur. Hann var starvsliga væl fyrri, og megnaði at arbeiða á vanligan hátt.

Hin persónurin visti eg bert um frá øðrum læknar, men hevði ikki serligt eftirlit við honum.

Nú eru hesir persónar farnir av landinum aftur.

Er tað ikki skeið, at t.d. narkomanar verða vandi í Danmark, tá ið eitt nú umhvørvið í Føroyum kundi lætt um viðvíkjandi ynski um avvenjing?

— Um narkomanar

skulu venjast frá at nýta slík evni, so haldi eg, at tað er ikki nóg mikið bert at taka teir úr einum umhvørvi, har atvoldin til misnýtsluna er komin, eitt stutt tíðarskeið.

Persónliga haldi eg tað hevði verið betur at broytt dagliga umhvørvið hjá hesum persónum vandi. Um fólk verða vand av við at nýta narkotisk evni í fremmandum umhvørvi og síðan fara aftur higar tey búgva úttan at heimliga umhvørvið verður broytt, so visir tað seg oftast, at teir fella aftur til narkotisk evni.

Eg hugsi, at besta loysnin fyrri feroingar ið gerast narkomanar í Danmark, man vera hon, at teir flyta heimaftur til Føroyar með alla.

Var eg soleiðis fyrri, at eg átti eitt barn ella skyldfolk, sum gjørdist narkomanur úttanlands, so hevði eg gjørt tað eg kundi fyrri at fáa viðkomandi at flyta heimaftur.

— Eg eri persónliga sannførður um, at Føroyar er tað økið í danska ríkinum, har nógv minst narkotika finst, sigur Hogni Debes Joensen.

»Fullvisur sum eg eri í tí, at hann, sum byrjadi í tykkum góðan gerning, vil fullføra hann alt til Jesu Krists dag.«

(Fil. br. 1, v. 6).

Tað verður mangan fylst á, hví so lítið av góðum og gleðiligum er at hoyra í tíðindunum í okkara bløðum, útvarpi og sjónvarpi, har tað er sum at tær ringu tíðirnar og vanlukkurnar eiga hitt seinasta orðið. Og tað er eisini hugstoytt bara at fáa ring tíðindir inn á borðið úttan at har eisini verður sagt okkum nakad um, hvat ið kann og skal gerast fyrri at hjálpa og lætta um. Ið hvussu er kann hetta lættliga okja um og nora tað mótløysið og vónloysið, ið tykist at breiða seg í storri og storri portum av okkara mannaheimi, har ið vit bara venja okkum við tey ringu tíðindini úttan at halda okkum verða for fyrri at gera nakad munagott.

Men so er ein stovnur í okkara samfelag, sum mótløysið nútíðar pressu er settur altíð at bera okkum góð

Fleiri og fleiri menniskju kenna seg sum áskodnar til lívið fyrriúttan. Vit eru ikki longur sjálvi við í lívinum; vit eygleiða bara lívið ígjøgnum tað, ið blaðfólk og fotografar servera fyrri okkum — og eygleiðarar plaga jú ikki at blanda seg uppi! Tað hava teir ongan móguleika fyrri sum eygleiðarar.

Men hinvegin hefur hesin eygledarmentalitetur við sær, at fleiri og fleiri venja seg við tey ringu tíðindini og venja seg við at verða eygleiðarar og ikki leikarar, ið kunnu gera nakad: hjálpa og lætta um.

Men so er ein stovnur í okkara samfelag, sum mótløysið nútíðar pressu er settur altíð at bera okkum góð

tíðindir — tað er kirkjan. Hennara bókskapur: Evangelíið merkir rætt og slætt: gleðilig tíðindir — tíðindini, sum skapa gleði til allar tíðir og allar staðir. Tað eru tíðindini um, at har altíð finst ein annar móguleiki í lívinum: nevnliga skapari okkara: Guð.

Tað eru tey gleðiligu tíðindini um, at í hesum móguleika í Guði verður tað óngatíð hitt ringa, sum fær seinasta orðið í lívinum við sorgini, neyðini, einseminum, krígunum og deyðanum. Oll hesi seinastu eru nú deyðadóm — teirra dagar eru taldir, og tí eiga vit í okkara lívi ikki at tæna teimum. Lat so onnur brúka hitt ónda. Vit vita, at tey ið taka til svorðið, skulu falla fyrri svorði. Vit vita, at ikki verður teimum lív lagad, ið byggja húsini á kyksandi.

Sum vit siga tað í

okkara gomlu apostólsku trúarjátan: Vit avnoka Djævulin (t.v.s. hitt ónda). Vit vita og kenna so væl óndskapin í lívinum, sum vit eisini sjálvi eru partar av, men sum kristin vilja vit ikki byggja okkara lív á óndskapin og soleiðis seta okkum í mórdikið. Harafturimóti trúgva vit á Guð fadír, son og heilagan Anda, t.v.s. vit byggja okkara lív á, at Guð til allar tíðir er hin sami og at hansara gleðið tí eisini eru atlatið okkum sum gleðið í dag.

Nú fær kristni bókskapurin altíð ham og búnað av, hvar hann hoyrir heima, í hvørjari tíð og á hvørjum stað — annars kann bókskapurin einki siga okkum um okkara lív og okkara gerandisdag í dag. Men nakad av tí, sum í dag kann kennast gleðiligt at hoyra í tí kristna bókskap-

inum, eru gleðiðbóðini um, at »hann, sum byrjadi í tykkum góðan gerning, vil fullføra hann alt til Jesu Krists dag«. Orðini skrivaði Paulus í fangahúsi, har hann hevði lítið gott at vænta sær. Men hann vist, at hvat so enn hendi, so fór Guð at fáa seinasta orðið og at siga á hvørjum vansa og mótgangi.

I dag verður boðað okkum, at heldur ikki vit eiga at falla í fátt; vit eiga heldur at liva í teirri kristnu vónini, at so svort er eingin bolanið, at ikki ljósið frá Guði kann lýsa upp fyrri okkum, og at so illa koma vit óngatíð fyrri, at ikki Guðs bjargandi hendur kunnu rokka okkum.

Tað vóru hesi somu gleðiðbóðini, ið ikki bara vóru boðað okkum, men eisini givin okkum, longu tá ið vit við lívsbyrjan vóru born innar í kirkjuna at

dópinum. Tá var sagt við okkum, at vit nú vóru Guðs born og Guð fadír okkara, og tað varð givið okkum eitt haldgott stodi fyrri alla lívsleið okkara: »Og sí, eg eri við tykkum allar dagar alt til veraldar enda«. (Matt. 28, 20).

Tann dagin byrjadi Guð sin góða gerning í okkum, og tað er okkara kristna vón, sum Paulus her tekur til, at Guð eisini fer at fullføra henda gerning sin í og við okkum. Tað eru gleðiðbóð av sonnum, og kanska kunnu vit við teimum betri taka lut í lívinum úttan um okkum og í staðin fyrri at verða áskodnar royna at spæla við og royna at hjálpa og lætta um, har ið vit eru stodd og hagar ið okkara hendur og fotur kunnu rokka.

Við heilsan

Martin R. Jacobsen